

Venceslav Winkler:

Romanje zlatega Jezuščka.

Legenda v treh dejanjih.

Osebe:

Jezušček	Drago	Tone	Lojze	Stanko
Gospod Frenk	Boris	Mihec	France	Janez
	Peter	Drejček	Mirko	

PRVO DEJANJE.

(Godi se na predmestni ulici. Na levi in desni nizke hiše. Cesta v ozadju zavija na desno. Proti večeru.)

(Otroci so na cesti. Stojе v dveh gručah. Na levi strani ulice so Peter, Tone, Mihec in Drejček, na desni strani Lojze, France, Mirko, Janez in Stanko. Lahko je še več otrok na vsaki strani. Vsi imajo v rokah palice ali kaj drugega. Gledajo se srdito in se prerivajo.)

Peter (vihti palico): Kar sem, če imate korajžo!

Tone, Miha, Drejček (pritrjujejo): Le sem, le sem!

Lojze: Z vami se ne bomo topli.

France: Ampak bojimo se vas ne.

Tone: Kako, če se ne upate sem.

France: Nočemo, nočemo!

Tone, Mihec, Drejček: Bojite se, bojite se!

France: Čakajte! (Hoče stopiti k njim.)

Lojze (ga prime za ramena): Pusti jih! Ne smeš se tepsti.

France (se obotavlja): Zakaj ne? Ko pa izzivajo!

Lojze: Naj! Bodo že nehali. K hišam sedimo. (Lojze, France, Mirko, Janez in Stanko se umaknejo k hišam in posedejo po pragih in po tleh.)

Peter (tovarišem): Bojijo se pa le! Kar tukaj sedimo na tla, da ne bodo rekli, da smo zbežali.

Tone: Kako bodo rekli, saj so oni prvi odšli. (Sedajo na tla. Nekaj časa mir. Pri obeh skupinah govore sami zase.)

Lojze (se zbudi čez nekaj časa): Zakaj nas bi pa radi nabili? Kaj smo vam pa naredili?

Tone: Nič, hoho!

France: Povej, kaj!

Peter: Nič in to je tisto. Taki cartanci ste kot punčke. Še rabutat nočete iti z nami. Vsakega človeka se ustrašite, zajčki!

Lojze: Krast hodite.

Tone: Če smo lačni, ni greh.

France: Greh je zmeraj.

Peter: Umreti od lakote je tudi greh.

France (počasi, zamišljeno): Saj niste še tako lačni.

Tone: Danes ravno ne, včasih pa.

Lojze: Saj smo mi tudi, a ne gremo.

Peter (zamahne z roko in sede k svojim): Ko ste pa neumni.

France (mu obrne hrbet): Vsak po svoje. Kar ni prav, je greh.

Tone: Vse ne. Ti bi pred hlebom kruha od lakote umrl, če bi ne bil tvoj. Jaz ne bi.

France (skomigne z rameni in sede tiho na prag).

Peter: Pusti pobožnjaka, Tone! Rožni venec jim prinesimo, če ima kdo katerega, da bodo molili, ko drugega ne znajo.

Lojze: Tudi molitev je dobra.

France: Boljša je kot rabutanje.

Peter: Naš ata so rekli, da bi bilo treba vse take, kot ste vi, zapoditi iz Tesne ulice. Potem bi bilo dobro. Samo kvarite ljudi s svojim jokanjem.

Tone: Res so rekli. Proč naj bi šli.

Lojze (se smeje): Kam naj bi šli? Tukaj smo doma.

Mihec: Če ste res?

Mirko (pokoncu): Zakaj pa ne?

Mihec: S kmetov ste prišli. Sama ponižnost se vas drži.

Mirko: Kdaj smo prišli? Tukaj smo doma.

Mihec: Ni res. Samo mi smo tukaj doma. Vi ste se pa priklatili odnekod. Ata so povedali.

Janez: In kaj potem, če smo se res? Prišli smo in zdaj bomo zmeraj tu ostali. Zdaj se ne splača več govoriti. Kar pustite nas.

Tone: Odkoder ste prišli, tja pojdite.

Lojze: Kar sedimo, kaj bi poslušali.

Tone: Imaš prav. Ušesa vas bolijo.

France: Težko se je s kamnom pogovarjati. (Sedajo.)

Peter: Seveda, lahko ti na glavo pade.

France: Moja glava je trda. Morebiti bi se kamen poprej razbil kot glava.

Tone: E, tudi kamenje je trdo.

Mirko, Janez in Stanko (začno polglasno peti neko pesem).

Peter: Že spet godrnjate.

Drejček: Samo jokali bi.

Mihec: In same take pojete, da bi moral kapo vzeti z glave, pokrižati se in moliti.

Stanko (neha peti): Vsaka pesem je lepa. (Poje naprej.)

(Obe gručī sedita in poslušata pesem.)

Tone (ko končuje): To ni nič!

France (skoči pokoncu): Le kakšno bi radi?

Tone (počasi vstane): Tako, da bi bila lepa.

France (jezen): Kakšna je lepa?

Tone: Taka, da bi lahko zaplesali. Da bi nas kar vzdignila, čeprav sedimo, da bi nam korajžo dala. Tako zapojte, da se bo ves svet stresel, ko jo bo slišal.

France (seda počasi): Tako... Zapojte jo vi, če jo znate.

Tone: Znamo. Fantje, dajmo!

Peter: Katero?

Tone (sede med nje): O zelenem drevesu. Tisto, ki jo vaš oče poje.

Mihec (izvleče orglice): Pa dajmo!

Tone, Peter, Mihec, Drejček (pojo):

Zeleno, zeleno drevo

bo zraslo pod rdeče nebo.

Udari, udari, moj brat,

odgrnil boš srečno pomlad.

France (ko odpojejo): Lepo je že. Ampak so še lepše pesmi na svetu. Samo mi jih ne znamo.

Peter (ostro): Ta je najlepša.

(Nadaljevanje.)